

PROGRESUL

Abonamentul:

Pe un an 8 cor., pe jumătate de an 4 cor.
Pentru România și străinătate anual 10 cor.Foae socială-culturală.
Apare în fiecare Sîmbătă.Redacția și Administrația Nr. 817.
Telefon Nr. 29.

Cum să dăm înainte.

Approape un deceniu și jumătate decînd s'a pornit la Irlandezii și poporul Finlandei — două națiuni, fără independență — o mișcare de regenerare economică, care a trecut azi și în conștiința națională a acestor popoare. Mișcarea de regenerare economică e un fenomen european; toate popoarele simțesc azi caracterul de nesuferit al stărilor actuale economice. Această stare insuportabilă o simte și țărănul nostru, micul proprietar, care poartă o gospodărie de despoială, Raubwirtschaft cum îi zic Nemții, din cauză că educația lui în direcția aceasta e neglijată de toți, cari pretind că-și iubesc neamul și se laudă că luptă din resputeri pentru conservarea organismului cultural economic al poporului nostru.

Obștea dela sate, la care abia acum a început a străbate o cultură mai intensivă, e lipsită de stratul ce-l are suprapus fiecare națiune, de clasa mijlocie: Industriași, comercianți, tocmai din cauza aceia, că economicește nu s'a transformat. Indatăce observăm în vr'un ținut locuit de frații noștri o transformare, un început de reorganizare economică, imediat vedem că sînt scoase la iveală mulțimea elementelor inteligente, factori latenți, cari au fost robii unui sistem nechibzuit. Aceste forțe caută cariere tot atît de rentabile și nobile ca și cultura pămînt-

tului; devin comercianți, industriași. Cari sînt deci acele elemente progresive în societatea noastră, chimate să se pună în fruntea mișcării de regenerare economică, luînd în considerare viitorul neamului nostru care de altfel posedă calități atît de alese?

Am amintit mai sus două popoare la cari, prin educația și luminarea obștei dela sate, transformarea economică în scurt timp se va încheia.

În sinul Irlandezilor regenerarea economică a fost o reacțiune încontra *morbus latifundiilor*, tendenționată de lorzi. La anul 1894, pătura cărturarilor acestui popor e chemată la o acțiune nobilă prin deputatul Horace Plunkett, membru în camera engleză. La inițiativa acestui reprezentant inimos s'a fondează o societate numită *Irish Agricultural Organization Society*. Acestei societăți îi succede, prin o popagandă energică, s'a înființeze sute de societăți financiare, lăptării, asocieri de consum, tovarășii pentru cultivarea pomăritului, stupăritului, grădinăritului, firme pentru exportul galitelor și a ouălor, societăți pentru mijlocirea de cumpărări de mașini agricole etc. etc. Membrii acestei societăți: intelectualii, susțin și editează diferite reviste economice (la noi și biata „Economia“ a fost sistată în urma totalei neatenții), în fiecare an împart broșuri cu scopul de a lăți cunoștințele nece-

sare economiei raționale. Productele acestor societăți sătești sînt date în comisiune unor case mari comerciale, spre valorizare pe piața din Londra.

După 6 ani dela înființare, raportul anului 1900 arată, că Irish Society a fondat și pus în acțiune 500 de asocieri populare de diferite caractere, societățile numără 50 mii de membri, cu un capital societar de 300.000 font sterling (1 font = 24 cor.) și cu o circulație anuală de 1¼ milion font sterling. Cînd va avea poporul nostru asemenea societăți?

Finlanda este cealaltă țară, fericită, unde vlăstarul cel mai tinăr a înțeles, că lăsîndu-și neamul cucerit economicește, înseamnă o pierzare, nu numai politică, dar și națională etnică. Insuflețită și educată de eruditul profesor universitar Gebhard, tinerimea universitară la anul 1896 pleacă la țară între sătenii, îndemnîndu-i să se consolideze, înființînd tovarășii de producțiune. Tinerii apostoli au îndemnat, îndeosebi poporul, la înființarea lăptăriilor și a tovarășiiilor pentru creșterea galitelor. Cutoatecă țărănimea, ca pretutindenea, cu anevoe s'a mișcat, totuși, după 3 ani de continuă agitație, au obținut un succes important prin faptul că clasa cultă și bogată a Finlandei la anul 1899 a decis fondarea unei societăți, care avea la început scopul să dea îndrumări referitoare la înființarea

FOILETON.

Rusniacul și maica Precista.

— Humorescă. —

Mă întrebî de carta de vizită a contelui Zichy N. B.! Cum de a ajuns între celelalte cărți de vizită, că doară nu-i fi avut vizite tot cu conți și cu baroni?

Am apăsat cuvintele din urmă, știind că bunul meu unchi devine mai atent. La apostrofarea aceasta unchiul începu am povesti următoarele: Era un învățător în comuna I. În orele libere mai ajutama în cancelarea notarială. Notarul adesea nu era în comună, căci cunoștea pe cocoana „hazard“. Pretura îi trimise un adiunct din centru, un așu numit „comisar“, spre a regula restanțele din cancelarii.

Acest om, în clac și frac, mi-a impus. Era un om de o frumusețe și statură deosebită, cu maniere rafinate, chiar și față de cel din urmă țărăn se arăta înmînat. În creerul meu dînsul se întipărise a fi un adevărat conte. Îmi istorisia pîlde morale, ba că cu forțele sale materiale susține părinți, moși, strămoși etc, căci: — îmi implinise astfel numai o datorință fiască.

După cîteva săptămîni, intrînd în cancelare, dau de un mandat poștal de 100 fl., meniți a fi trimiși la Oradea-mare pe adresa bunicilor. Dînsul numără 90 fl. dar îi mai lipsia 10 fl.; Nu cumva ai avea bunăvoință, d-le învățător, a-mi împrumuta restul, numai pe cîteva zile, spre a nu perde poșta de azi? Incepu și eu cu compli-

mente, și cu un gest afabil îi numărui banii ceruți.

Mă simțiam fericit că am de aface cu domnii în „clac și frac“. Trecură cele cîteva zile, ba chiar și săptămîni întregi, și boerul nostru își rîdea în pumni de creditori...

Notarul încă mă făcu atent a să nu împrumut acestui om, căci e amoretat în scrierile lui Paul de Kok: „Femeile, Jocul și Vinul“. I-am istorisit notarului că am căzut deja în cursă, rugîndu-l pe dumnealui a-i detrage banii din plată. Chinuit de nervositate, din care eu dădeam mereu lecții altora, să fiu acum de ris și batjocurit de cursa unui șarlatan. După mai mult timp de cugetare, mă pusei la masă, scriîndu-i că aprecîindu-i greutățile familiare, îi propun să-mi achite barem cu cîte 1 fl. la lună. Răspunsul mult așteptat sosi. Acceptase propunerea mea și îmi și trimisă 1 fl. din datorie.

Dar nu ținu mult bucuria aceasta, căci omul meu era pe ducă. În fiecare zi forfotia prin cancelarie, că dînsul a căpătat alt post mai bun, spunîndu-mi în față, că mulți vor plînge după el... Între cei mulți nu-i vorba aveam să plîng și eu pentru restul de cei 9 fl. Ce era de făcut, îmi adunam toate puterile spre a scapa naia de naufragiu, cutoatecă nu eram vr'un sgîrcit, totuși eram cruțator și visam și noaptea banii mei...

Ziua plecării cuconășului sosise. Erau față notarul, vre-o doi preoți, jandarmeria, și eu. Nu avuse destui bani de a călători până la Oradea, deci își oferă celor prezenținelul de aur spre vînzare. Prețul: 12 fl. Scot ear eu o bancnotă de 10 fl., căci nimeni altul nu voia să între-

cu el în țirgovină. Am cerut numai să mi-l dea spre a-mă convinge, că oare mi-se potrivește pe degetul inelar. Am vîritu-l însă cu forța pe degetul mijlociu, și — nu l-am mai putut scoate, căci mi-se umflase degetul. Dînsul nu mai putea de bucurie, că acum sînt silit a-i plăti prețul fixat. Eu încă rîdeam de pacostea aceasta, și suferințele mele de săptămîni de zile periră ca prin farmec, căci o idee salvatoare îmi pleznî prin minte.

— Domnule conte, poștește cei 3 fl. plus 9 fl. și sîntem împăcați... Contele cu gura căscată înholbă ochii și în privirea lui batjocuritoare se făcu o schimbare. Curiositatea celor prezenți se schimbă într'n ris homeric, cînd auziră pe contele din lună zicînd:

— Ah Românule! Rusniacul a înșelat și pe maica Precista, dar acum ajunsei și eu să fiu înșelat de un Român.

Rusniacul nostru văzînd întorsătura, începu și el a rîde, și, la recercarea celor prezenți, spuse istoria Rusniacului cu maica Precista.

— Rusniacul era un dibaci contrabandist, care opera prin Basarabia printre Români. Poliția pusese ochii pe dînsul, dar el, simțînd cnota cazacilor, o șterpelise pe armăsarul său până la un rîu, unde fără a cumpeni pericolul, sare în undele apei. Pericolul era iminent, atunci omul nostru își îndreptă rugămintea către toate oștile cerești, către apostoli, mucenici... Dar vîltoarea apei era gata să-l înghită, și pe cal și pe călăreț.

Plîngînd atunci exclamă: „Maică Precisto cu fiul în brațe, scapă-mă, că voi vinde calul acesta și toți banii îi voi jertfi cumpărînd lumînări de

societăților, ear unde existau deja societăți să facă posibilă valorizarea productelor. Societatea încă în cursul anului intră în activitate sub numele de *Pellervo*. Intrucit a fost necesară fondarea acestei societăți, o dovedește faptul că în curs de 4 ani, *Pellervo* înființează 194 de asociațiuni similare.

Nici la noi, deci, nu e bine să întîrzie mult începutul unei regenerări sănătoase economice, ce ar fi să fie chemată la viață prin următoarele elemente progresive: *Tinerimea universitară, stratul tinerilor funcționari dela cele 120—50 de bănci și alte societăți ale noastre, apoi cei mai apropiați de popor, luminătorii satelor: învățătorii și profeții.*

Serioși, și conștii de chemarea lor, aceste elemente progresive ar putea începe o acțiune sigură, întâi acolo unde poporul e mai bine situat și mai emancipat: în *Bănat*. Ca aici există un teren de muncă mai favorabil, o dovedește și faptul că în *Bănat* aproape în fiecare sat tineretul e constituit în reuniuni de cîntări, muzică, reuniuni de citire, etc. În *Valea-Cărașului* ar fi deajuns o vacanță de vară ca să facem minuni, azi albia acestui fluviu e străbătută de căi ferate, la sate presa națională e răspîndită cum nu se găsește la nicio altă naționalitate în *Timiș, Torontal*.

Dacă în aceste sate să observăm un spor în organizația culturală, de ce nu s'ar putea urma mai intensiv și cu organizația economică?

Să luăm pildă dela tinerimea țarilor străine: Germania, Dania, Svițera, Irlanda și Finlanda. Cu schimbul, unii vara, alții eara, să contribuim toți din toate părțile la educația poporului, povățuindu-l și ajutîndu-l să poată mereu progresa, ca astfel țaranul să vadă și el clar cum ar putea să-și îmbunătățească starea, și morală și materială, ca astfel să ajungă cit mai curînd a-și ocupa locul între neamurile culte.

R. S. Moisin.

† Ioan Budințanu.

Sîmbăta trecută, la 19 a curente, a închis ochii fruntașul nostru bănățean adv. *Ion*

aprinș pe altarul tău. Rugămîntea îi fu primită și omul notsru scăpă din pericol. Îl mostra însă grija cum să facă, căci jertfa promisă i-se părea mult prea mare, de altă parte se temea că prin călcarea jurămîntului i-se poate întîmpla azi-mine vr'un alt pericol și mai mare. După multă chibzuială, porni omul nostru la țîrg. „Ce ceri pe acest armăsar? „Un fl. răspunse dînsul” omul acesta e nebun își zise în sine negustorul, căci așa un animal și între frații ar costa 100 fl. Vinzătorul, observînd nedumerirea cumpărătorului, îi zise: „Nu sînt nebun, cum crezi d-ta, dar calul acesta se vinde numai împreună cu cocoșul din brațe.”

— Ce—e—e—e? Doară nu va costa cocoșul încă un fl.

— Nu cocoșul costă suma rotundă de 100 fl. Mirarea cumpărătorului se potența la extrem. După ce însă vinzătorul nu voia odată cu capul să mai lase din preț, cumpărătorul depuse banii și cumpără și calul și cocoșul.

Vinzătorul se duse la un turtar să cumpere lumină de pe banii calului, ear 100 fl., banii cocoșului, îi viri în buzunar.

Astfel nu-și călcă nici jurămîntul, dar nici luminile nu remaseră neaprinse.

Dînsul mă întrebă apoi, că de ce am scos bancnota la vînzare, cînd eu îi plătisem în arginți. Această „bancnotă” a fost cocoșul Rusniacului.

Cu altă ocaziune, dragă nepoțică, îți voi istorisi și povestea inelului al doilea.

Lucreția B. Miclea

Budințanu, asesor conzistorial, fost deputat sinodal și congresual, pestetot un brav cantonier al așezămîntelor noastre naționale bisericești, cu multă tragere de inimă pentru popor, pe care îl povățuia la toate prilejurile cu ajutorul mentalității și a talentului său oratoric. Ioan Budințanu: *Ioan Gură de aur*, cum era numit în soboare, a fost o adevărată podoabă a Bănățenilor, și va rămînea și pentru viitorime un cărturar cu calități vrednice de imitat.

Înmormîntarea, cu pompa convenită, i-s'a făcut poimînezi Lună, la 21 Februar, transportîndu-i-se rămășițele pămîntești dela *Recița* la *Bocșa-montană*, în cripta familiară.

După prohod, în biserică părintele adm. protopopesc *Petru Ieremia* într'o vorbire pătrunzătoare i-a relevat viața, bogată în fapte frumoase creștinești, ear în fața bisericii, unde s'a oprit convoiul, ca în semn de jale pentru fiul său ales, tînărul avocat *Caius Brediceanu*, vrednicul copil al tătîne-său, a rostit în numele Lugojenilor un discurs funebru, pomenind cu înduioșare curățenia caracterului și eminențele calității ale defunctului; înșfîșit la groapă primarul *Ion Marcu* i-a înșirat meritele neperitoare și alesele lui virtuți cetățenești.

Înșfîșit avînd și noi parte de blîndețe lui povește, deciteori datorita ne aducea în contact cu figura lui măreață, la rîndul nostru ne închinăm și noi cu smerenie înaintea memoriei lui Ioan Budințanu.

Dumnezeu să-l odihniască în pace!

IGIENĂ.

Din imperiul ochilor.

Proverbe: Păzește ceva ca ochii din cap. — Ochiul stăpînului îngăraș turma. — Vezi-mă cu un ochi, să te văd cu doi. — Corb la corb nu scoate ochii. — Decît orb și călare, mai bine schiop și pe jos. — Ochii văd, inima cere, ce folos, că n'ai putere. — Umbă cu ochii logodiți (e beat). Cam departe de ochi, dar aproape de inimă. — Ochii se nveselesc și inima rabdă 'n sec. — A-i lăcomi ochii. — Cinească e gura și lăcomi sînt ochii la pogace (Tîbinderl). — A avea ochi mai mari decît burta. — Nici cît te-ai minji la un ochi. — Ochii avînd, ai fost ca orbul, te-ai dus, m'ai slujit ca corbul. — Tu îi faci cu ochiul, el îți face cu capul. — Cu un ochiu la gae (slănină) și cu altul la țigae (fănină). — A avea perii răi în ochi. — Cu ochii în 2 perii. — Are ochi numai să nu dea în gropi. — A unge ochii cuiva. — Oamenii se cunosc după ochi. — Mamă unde ești să mă vezi, că și eu am tot ochi brezi! — Ochii verzi, să nu-i crezi. — Ochii albaștri mai rar, dar negri și la Țiganii. — Ochii de bou, de gîscă (spălăciți), de broască, de capră, de corb, de mură. — Ochii și sprîncenele fac toate păcatele, și leagă dragostele. — De n'ar fi ochii și sprîncenele, n'ar mai fi părute grele, nici dragoste tinerele. — A căuta în ochii cuiva; a sorbi cu ochii pe cineva; a fi lumina ochilor cuiva; a prăpădi din ochi pe cineva. — Mîncăți-ași ochii. — Cînd nu sînt ochii negrii, sârui și albaștri. — A i-se scurge ochii după ceva. — A pus ochii pe cineva (bun, rău). — Ca sarea în ochi. — N'are ochi să-l vadă. — Ochii au văzut, ochii să-i sară. — Sece-ți ochii din cap. — Perii din ochii mei. — Culoarele se pot numi muzica ochilor. — Li sare stete verzi din ochi. A fi spin în ochii cuiva. — Din ochi miere, din gură fiere. — Dă ochii peste cap. — Vezi paiu 'n ochiu altuia, și nu vezi birna în ochiul tău.

Dr. Gh. Crăniceanu.

ECONOMIE.

Asigurarea vitelor.

Raportul „Plugarul” din Cacova asupra asigurării vitelor.

Onorată adunare generală,

Eată doi ani trecuți decînd cu ajutorul bunului D-zeu, sub egida institutului „Plugarul” s'a înființat „Insoțirea reciprocă pentru asigurarea vitelor”, cea dintîi insoțire românească de felul acesta în întreaga țară ungurească.

Această insoțire fără a-și căuta prilej de inavuțire, singur numai pentru ajutorarea de aproape ajuns în necaz, s'a înființat și care acum de doi ani încoace aduce roade binecuvîntate.

A avut dreptate poetul Alexandri cînd a zis. în neuitata sa „Hora unirii”:

„Haf să dăm mină cu mină

Cei cu inima romînă”,

prevăzînd cu geniul său mare, că:

„Unde-i unul nu-i putere

La nevoi și la durere”, decî:

„Unde-s doi puterea crește

Și dușmanul nu sporește”.

Da, fraților, trebuie să ne gîndim la acei nefericiți frați ai noștri, cari ar fi ajuns în miserie, dacă D-voastră ca frați buni și legați prin insoțirea aceasta, nu i-ați fi ajutorat.

Se știe, că și celui mai cu stare om din lume, ajungîndu-l nenorocirea, paguba, îi prinde bine, se sînte mai ușurat, dacă știe că frații lui îl compătinesc, îl ajutoră și îl mîngăie. Cucit mai mîngăiat e cel sărac, care păgubînd în marvă își perde ecvilibrul, devine cerșitor.

Fraților, nu știți D-voastră la cîți nenorociți i-ați șters lacrimile dînd ajutor familiilor ajunse la sapă de lemn, prin bagatela sumă de 2 cor. 50 fl. cu care ați contribuit anul acesta. Aici nu mai trebuie comentat, căci datele de sine vorbesc.

Datele cari urmează o să vă arate o iconă tristă, dar în același timp măreață și înălțătoare.

E trist cînd auzi că atîția frați s'au nenorocit în decursul unui singur an, avînd pagube atît de mari. Și totodată e înveselitor, cînd și tu frații lui scutiți de rău, din pușinul lor au contribuit, de bună voce, spre a-l scăpa dela perire.

Eată fraților, că prin frunte poruncă d-zească, v'ați arătat iubirea și ați ajutorat pe de aproapepe vostru ca pe voi înșive.

Și cucit ar fi putut să fie insoțirea noastră mai înaintată, cucit ar fi putut să fie contribuirea D-voastră mai ușoară, dacă toți factorii chemați, toți cărturarii, toți oamenii de bine, învățătorii, profeții advocații, oficianții noștri, ar fi îndemnat poporul neștiutor să se apuce de asigurarea vitelor, întrînd ca părtași în insoțire.

Dar relele cari rod la rădăcina noastră și ne opăcesc înaintarea în toate direcțiile și pe toate terenele, și aici și-au avut rolul lor. Nepăsarea față de cauza comună, răutatea, dușmănia și invidia, nu față de cauză, căci așa de fără D-zeu nu credem pe nimeni, dar față de institutul conducător, și față de cei puși în fruntea institutului și aici s'a manifestat, negîndindu-se la cauza comună, la D-voastră iubiiți plugarii români, cari cu sărăcia voastră îi țineți pe ei pe toți.

Noi, fraților, nu ținem numai de fală insoțirea aceasta, ci o ținem de o datorință ce o avem față de D-voastră, căci în fruntea noastră stă cel mai frumos, cel mai cinstit și iubit nume, numele D-voastră numele „Plugarul” român.

Deci pînăcînd vom sta sub egida acestui nume, vom lucra din toate puterile pentru prosperarea și înaintarea D-voastră a plugarilor români.

Fraților! În țara aceasta afară de noi sînt acum încă 2 insoțiri mai mari pentru asigurarea de vite; una cu sediul în Budapesta, sprijinită și de guvern, ear alta românească în Orăștie, acum înființată de D-l Osvadă, D-l Moța și soții.

Aceste asigurări sînt necondiționat mai bune decît nimic, pentru că și ele au de scop, ajutorarea proprietarului de vite în caz de pagubă.

Dar pînăcînd la amîndouă acestea scopul principal nu e numai ajutorarea pagubașilor, ci și cîștigul, la noi în prima, a doua, și ultima linie, este numai și numai ajutorarea pagubașului, fără cîștig, fără foloase, așa încît abia speșele efective se pot acoperi din dotațiunea insoțirii.

Afară de accia noi punem toate la dispoziția membrilor: medic, medicină, oltuit, toate gratuit, ear ei nu pun nimic. Ei numai iau dela membri, dar de dat numai pe plată dau, sau dau foarte puțin. Ei folosesc venitul spre scopurile lor, noi pentru ușurarea membrilor. (Va urma).

Convocare.

P. T. Domni membri ai Casinei rom. din Oravița-mont. sînt invitați la

Adunarea generală ordinară

care se va ține Duminecă, în 13 Marte a. c. st. n. la 3 ore d. a. în localul casinei.

Ordinea de zi:

1. Raportul general al prezidentului.
2. Raportul casierului.
3. Raportul bibliotecar-arhivarului.
4. Darea absolutului.
5. Restaurarea biroului.
6. Preliminar pro 1910.
7. Abonarea și subabonarea foilor.
8. Alegerea a doi membri pentru verificarea procesului verbal.
9. Propunerii.

Oravița, la 19. Februar 1910.

Dr. Mihail Gropșian **Gheorghe Talescu**
prezident. secretar.

CRONICA.

Duminecă, la 6 Marte st. n. „Șezătoarea Astrei” la *Ticvaniul-mare*, cu program bogat și variat la 5 ore d. a. în sala de învățămînt a școlii primare din localitate, ear seara la 8 ore joc. Derîndul acesta se vor face și invitații speciale.

Cea dintîi bancă bănețeană „Timișana” și-a ținut la 17 c. adunarea generală, învederînd în raportul general al direcțiunii un progres atît de îmbucurător. Depunerile au crescut cu mai bine de un sfert de milion, la finea anului depunerile spre fructificare au ajuns: Cor. 3.329,688-15, ear profitul net: Cor. 129,939.51, din care s'a dat pentru scopuri filantropice 5,500 cor.

Dintre hotărîrile ei mai însemnate remarcăm ridicarea capitalului societar la 1,200.000 cor., afilierea „Ciacovanei”, și alegerea cu însuflețire a marelui proprietar *Antou Mocioni de Foen* de prezident al institutului. Au mai fost în direcțiune ales protopopul *Buziașului Ion Pepa* și reales membrul *Alexandru Crăciunescu*, ear în consiliul de control au fost realesi membrii de pîn'acum: *Dr. Traian Șincăi*, *Gheorghe Brebanu*, *Dimitrie Buibașu* și *Vichentie Petrovici*.

După adunare toți acționarii, întruniți la o masă comună în restaurantul „Principele de Coroană”, au încheiat bucuria zilei prin a-și arăta și aici recunoștința față de d-l Cărăbaș, prudentul și agiul director executiv al acestui institut în plină dezvoltare.

Pentru a se acvira o orga nouă la biserica catolică din localitate, proprietarul *Eugen Gerubel* (mare moșier în Vrani) a dăruit frumoasa sumă de 3000 cor.

La adunarea generală de Dumineca trecută a „Bănci comerciale” din localitate, la care au participat de rîndul acesta și mai mulți acționarii români, au fost realesi toți membrii direcțiunii și inspecțiunii de pîn'acum, cu directorul *Franz Gargulac* în frunte.

Mine, Duminecă se va ține adunarea generală a bătrînei „Cassa de păstrare s. p. a. din Oravița, care a hotărît deja ridicarea unui palat, prin care se va înfrumuseța ulița principală a orașelului nostru.

Pentru legarea prin o linie de cale ferată a Oraviții—Anina cu Bozovici—Jablanița s'a ales o comisie care pregătește din resputeri izbînda acestui plan măreț și cu adevărat fericitor pentru populația noastră din aceste părți.

La congregația extraordinară a județului nostru, ce se va ține la 5. Marte c. st. n. la 10 ore a. m. avînd pestetot o ordine de zi foarte interesantă, pe_cît știm vor participa deastădată foarte mulți membri rom. din părțile noastre.

În frunța comună *Petrovasela* (Toronto) grație stăruințelor îndelungate ale preotului local *Ioanichie Neagoie*, s'a înființat o „Societate de înmormîntare”, care urmărește scopuri atît de umanitare. Într'un ceas bun!

În 6 Marte st. n. la „Lăsatul de carne”: producția tinerimii școlare din *Comoriște*; petrecerea împreună cu teatru a membrilor fanfarei din *Vrani*; concert și reprezentație teatrală, împreună cu dans, arangeată de comitetul parohial ort. rom. din *Timișoara-Fabric*, cu concursul Reuniunilor de cîntări și lectură în sala „Berieret” (Fabrikshof).

Directorul prefecturii *Aurel Issekutz*, ca prezident al comitetului diriguitor dela casa săracilor din comitatul Caraș-Severin, a făcut decurînd un apel către toate instituturile de bani de pe teritoriul județului, ca daniile ce le fac, potrivit obiceiului lor nobil, din prilejul încheierii bilanțurilor, aștan să le destineze casei săracilor comitateneze. Ţelul vicecomitetului e a totaliza darurile ce astfel se fac din an în an, avînd a le capitaliza pînă atunci, pînă-cînd din dobînda lor să se poată întreține, la început cite unul, ear mai tîrziu mai mulți, băeți săraci. Capitalul se va administra neatîrnător, ca un fond separat al băncilor din Comitat, din care vor beneficia în primul rînd orfanii funcționarilor de bancă. Pe_cît ni-se vestește, apelul vicecomitetului a găsit resunet, începînd cu „*Prima cassă de păstrare din Recița*”, care a dăruit în scopul acesta nobil: 300 coroane. Instituturile de bani arată, că capitalurile, înafară de dobînda bănească, pot să serviască și scopuri de binefacere, dacă sînt date în chiverniseală bună.

Chorul vocal rom. din *Biserica-albă* arangează Duminecă la 6. Marte seara la 8 ore în „Burg” un concert împreună cu teatru.

În marele proces asupra omorului primarului din *Ticvaniul-mare* s'a ținut la sedria din Biserica-albă Mercuri și Joi pertractarea finală, aducîndu-se următoarea sentință: Acuzații *Iova Băloane* și *Alexa Băloane* au fost osîndiți la **robie pe viață**, ear al treilea acuzat, *Ion Lazar*, a fost mîntuit.

Se zice că *Hofrichter* a luat cyankaliul din cantitatea ce li-s'a pus la dispoziție ofețerilor, pe vremea conflictului cu Serbia (spre a se sinucide în caz de ar ajunge prizonieri ai Sîrbilor).

Se zvonește că regele Ferdinand al Bulgariei, după ce se va întoarce dela Petersburg, va trece la legea ortodoxă.

Reuniunea rom. de cîntări și muzică din localitate arangează în 12 Marte st. n. la „Lăsatul de brînză” concert împreună cu petrecere de dans în sala otelului „Coroana Ung”.

La *Becicherecul-mare* un funcționar a murit, jucînd, în sala de dans.

La poșta din *București* s'a descoperit o defraudare de 200.000 lei.

În planeta Marte astronomii au descoperit un canal, lung ca de vr'o 1000 de milurî, zice-se, făcut de ființe viețuitoare.

Conții *Apponyi* și *Andrássy* au plecat unul după altul în Italia pentru recreațiile.

Pentru balul costumat al Asociației Aradane se desfășură un interes enorm.

Dela 1 Mai este nedăjde de o îmbunătățire a circulației cu trenul între Oravița și linia principală.

Tabla regească a achitat pe *Miu Bucure* într'un proces, în care fusese osîndit la 2 ani de robie.

Părintele *Andrei Hlinca*, a fost eliberat din robia de 2 ani și 4 luni, petrecute în temnița de stat din Seghedin.

Lueger, primarul Vienei zace greu bolnav, fără nădejde de însănătoșare.

Un aviator îndrăzneț va încerca în luna lui Mai să treacă cu mașina de zburat peste oceanul Atlantic pînă în America.

Canonicul din *Lugo* d. *Nicolae Nestor* a făcut o fundație de 25.000 cor. din prilejul jubileului său preoțesc de 24 ani. Mulți ani!

În 1909 au fost în Budapesta 7645 de advocați și 1343 candidați de avocat.

Armata României se va spori cu încă patru regimente de infanterie, din cari se va forma corpul V. de armată cu sediul la Constanța.

Din Toronto au emigrat în Ianuar c. în America, România și alte țări din Europa, în total 1356 de inși.

La banca românească „Progresul” din Ilia-Murășului a fost aleasă în direcțiune domnișoara *Dr. Eleonora de Leményi*.

Reprezentanța *Fundațiunii Gozdu* e convocată pe ziua de 9 Marte st. n. la Sibii.

Miliardarul american Carnegie are de gînd să se mute la Londra, unde speră că va plăti mai puțină porție după venit.

Profesorul de filozofie *Graefe* din *Karlsruhe* a ținut la Berlin o conferință, în care a cercat să demonstre, că mîntuitorul nostru Isus Christos, fiind „numai o creațiune mitologică”, n'a existat niciodată. Conferențiarul, ateu, a fost boicotat de lumea bună din Germania.

Colonia română din Roma s'a constituit într'o societate, snbt presiulii avocatului I. M. Vasilescu.

La *Budapesta* va apare încurînd zilnic un mare ziar francmazon sub titlul „Budapesti Ujság”.

La Teheran earășii s'au înecat 3 vapoare.

La Sibii a încetat din viață judele pensionar *Alexe Onițiu*, tatăl directorului liceului rom. din Brașov.

Faimosul proces Haverda s'a terminat la Seghedin cu achitarea tuturor acuzațiilor, cari au mai fost pedesupra și sărbătorii de cetățenii urbei.

Advocatul *Naszluhác Ödön*, care a mai fost aici, și-a mutat earășii cancelaria advocației aici în Oravița în casa timplarului *Formaer* din strada principală.

Un tinăr român, de 26 ani, cu examenul de maturitate dela școalele reale din Sibii, absolvent al academiei comerciale din Graz, perfect în literatura și corespondența germană, onest, diligent și reprezentabil, cu istețime în artele frumoase, caută un post între Români la o bancă românească, sau altă ocupațiune de birou cu pretenții modeste. Adresa: *George Matheiu*, Berlin Schöneberg, Grunenwaldstrasse.

Bibliografie.

În numărul din urmă, „Biblioteca pentru toți” publică o traducere după celebra dramă a lui Ibsen. *O casă de păpuși* sau *Nora*, titlu sub care s'a jucat și la noi de nenumărate ori pe scenă. Individualismul extrem pe care-l propovăduiește Ibsen în această piesă a dat loc la multe comentarii și critici. Are drept o femeie, care după cîțiva ani de căsnicie, vede că n'a fost socotită de bărbatul ei decît drept o păpușe și care-și dă seama că nu cunoaște deloc viața reală, să-și părăsiască soțul și copiii, pentru a se pregăti, prin propria ei experiență, pentru o nouă viață?

Problema a fost mult discutată și se discută încă și astăzi. Și ori cît s'ar critica tendința lui Ibsen, *Nora* este și rămîne una din cele mai vi-guroase drame a marelui dramatur norvegian, un capodoperă a literaturii universale.

De vînzare la toate librăriile din țară. Prețul 30 bani.

A ieșit de sub tipar „*Diagnoza*”, studiu asupra situațiunii politice a Românilor din Ungaria de *Dr. Emil Babeș*. Editură proprie. Se poate comanda trimițîndu-se anticipativ prețul de 3 cor. (Pentru România și străinătate: 4 cor.) dela autor (Budapest IV. gr. Károlyi utca 14). Se capătă și la librăriile mai mari din provincie, cum și la Administrația revistei noastre. x=1

Poșta Redacțiunii.

I. B. Ticvani. Se va publica. Pentru numărul acesta a sosit prea tîrziu.

Editor proprietar: **Gheorghe Jianu**.
Redactor responsabil: **Alexandru Purgariu**.

„SENTINELA”, institut de economii și credit ca societate pe acții în Satul-nou.

ACTIVA Contul Bilanțului pro 31 Decembre 1909. PASIVA

Cassa în număr	30663	61	Capital de acții 4200 buc. à Cor. 100—	420000	—
Bonuri: în Giro-Conto la banca austro-ung. 1329·57			Fond de rezervă	36316·06	
la cassa de păstrare poștală reg. ungară 173·86			Fond de rezervă special p. o. p.	1845—	
la alte institute	1522	68	Fond de penziune	10238·18	
			Fond cultural filantropic	3038·18	51437 42
Escompt: cambii de bancă	1357672—		Depunerî spre fructificare	575271	57
cambii cu asigurare hipotecară	115626—	1473298	Cambii reescomptate	879311	—
			Imprumuturi hipotecare cedate	468976	—
Imprumuturi hipotecare	754245	—	Banca austro-ungară	166400	—
Avansuri pe marfă	16180	—	Dividende neridicate	476	62
Lombard (Avans pe efecte)	5970	—	Cauțiuni	13913	47
Efecte proprii: efecte publice	240650·75		Depozite de cassă	13122	65
acții dela diverse bănci	40045·30	280696	Filiala	428708	75
Casele proprii: Satul-nou Nr. 814	4800—		Saldul intereselor tranzitoare anticipate	18362	41
Sin-Mihaia Nr. 50	10058—	14858	Creditori	28	78
Mobilier	3484·55	3135	Profit transpus din a. 1908	556·07	
amortizare	349·13	42	Profit net în anul 1909	44541·90	45097 97
Filiala și agenturi	431816	81			
Realități de vânzare	1026	50			
Capital de acții restant (Emis. IV.)	40909	13			
Efecte de cauțiuni	13913	47			
Debitori și poziții tranzitoare	12871	97			
	3081106	64		3081106	64

EȘITE Contul Profitului și al Perderilor pro 31 Decembre 1909. INTRATE

Interese: după depunerî	27727·33		Profit transpus din anul 1908	556	07
de reescomp și Banca austro-ungară	52156·02		Interese de escompt	115512·09	
după imprumuturi hipotecare cedate	25572·70	106164	hipotecare	56291·56	
de cont-curent	708·77	82	după avans pe marfă	492·91	
Contribuție: directă de stat	4600·59		de lombard	472·42	172768 98
comunală	975·19		Diverse: venite de efecte libere de dare	1152—	
după interese de depunerî	1770·61	8346	alte venite de efecte și proviziuni	9521·26	10673 26
Spese: de birou (reg., tip., încălzit, lum., etc.)	6548·39				
porto poștal	1537·89				
marce de prezență	272—	8358			
Salare	13146·70	15106			
Relut de cortel	1960—	70			
Amortizare din mobilier	349	13			
Chirie	384	—			
Competințe de timbru și mandate de plătire	191	02			
Profit transpus din anul 1908	556·07	45097			
Profit net în anul 1909	44541·90	97			
	183998	31		183998	31

Satul-nou, la 31 Decembre 1909.

P. Stoica m. p.
director-executiv.

Romulus Popp m. p.
contabil.

Marcu m. p.
secretar.

DIRECȚIUNEA:

Dr. A. Birescu m. p. I. Neagoe m. p. St. Popa m. p. Damian Popescu m. p. St. Negru m. p. Ds. Gașpar m. p. G. Ortopan m. p.

Subsemnatul comitet am examinat conturile prezente și le-am aflat în deplină ordine și exacte.

Satul-nou, la 10 Februar 1910.

COMITETUL DE SUPRAVEGHERE:

Ioan Gașpar m. p. Ilie Bojin m. p. Dr. Al. Andreșsi m. p. Adam Magiar m. p. Corneliu Vereș m. p. Nic. Sofariu m. p. T. Doșlea m. p.
președinte.

Banca de asigurare
„Transylvania”
fondată la 1868, primește asigurări de viață și asigurări în contra focului și în contra grindei etc. în condiții foarte favorabile.
Valori asigurate: 105 milioane cor. — Des-păgubiri plătite: 7½ milioane cor. Fonduri de rezervă: 2 milioane cor.
Informațiuni la Direcțiune în Sibiu, strada Csnădieș 5., la Agentura principală în Arad, la Agentura cercuală din Oravița și la Agenturile locale de prin diferite comune românești, reprezentate prin bărbați de ai noștri de toată încrederea.

Anunț.
In
fabrica de țiglă și cărămidă
Dimitrievicu & Piescu
— în Bozovicî —
se capătă cu prețuri absolut solide tot soiul de cărămizi și țiglă de zidit și falțuită pentru acoperișe. 3-1
Anunț.
Am de vânzare: 1500 litre rachiu de prună din anul 1908.
Sămînță de trifoi roșu și lufernă kilo-gramul à 1·40 cor. ab Vrani.
Iuliu Roșiu,
proprietar în Vrani.

Farmacia
La „Sf. Gheorghe”
— Oravița —
visa-vis de prăvalia lui R. Goldstein în strada principală.
In farmacia mea, arangeată modern, se capătă înafară de
tot soiul de medicamente și diferite parfumuri franceze, engleze, pudră, săpunuri
și alte articole de tot felul atât pentru țerance, cât și pentru damele de elită.
Cu distinsă stimă
ADOLF GROS
apotecar.

Convocare.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „ORAVICIANA” societate pe acții în Oravița sînt prin aceasta convocați la a

XVII. adunare generală ordinară

care se va ține

Joii la 10 Marte 1910 st. n. la 11 ore a. m. în localul institutului

cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Raportul comisiei verificatoare și constituirea biroului.
2. Raportul anual al direcțiunii
3. Raportul anual al inspecțiunii
4. Stabilirea bilanțului, împărțirea profitului curat și votarea absolutului.
5. Eventuale propuneri.

Oravița, la 24 Februar 1910.

Direcțiunea.

BILANȚ MÉRLEG

ACTIVA — VAGYON

PASIVA — TEHER

	Cor.	fil.	Cor.	fil.		Cor.	fil.	Cor.	fil.
Cassa în numărar — Pénztári készlet . . .			83865	37	Capital de acții — Részvénytőke			550000	—
Cassa de păstrare poștală — Postatakarék-pénztár			10036	94	Fond de rezervă — Tartalékalap	270127	—		
Escompt de cambii — Váltóleszámitolás					Fond de rezervă disponibil — Rendel-kezésre álló tartalékalap	36534	06		
Escompt de cambii cu acoperire ipotecară — Jelzálogilag biztosított váltóleszámitolás	416547	97	1362013	56	Fond pentru diferențe de curs — Árfolyam-különbözeti alap	2687	80		
Imprumuturi ipotecare — Jelzálog kölcs.	945465	59	1517274	27	Fond pentru amortizarea edificiului — Házleirási alap	1870	23	311219	09
Imprumuturi pe obligațiuni cu caventi — Kezességi kötvény kölcsönök			32396	61	Depuneri — Betétek			2221638	59
Efecte — Értékpapírok			193047	60	Reescompt — Visszleszámitolás			144173	—
Bon în Giro-conto și la alte bănci — Giro-számla és követelések más pénz-intézeteknél			104953	46	Impr. hip. cedate — Engedményezett jelzálogkölcsönök			109366	—
Imobile: casa institutului — Ingatlanok: intézeti ház			62970	—	Interese anticipate pro 1910 — 1910. évre előlegezett kamatok			25459	05
Expozitura Vrani — Vrányi kirendeltség			3612	60	Dare după interese depuneri — Betéti kamatadó			5024	07
Interese reescompt anticipate și după impr. hip. cedate — Visszleszámitolási és engedményezett jelzálogkölcsön átmeneti kamatok			2037	21	Dividendă neridicată — Fel nem vett osztalék			160	—
Interese efecte restante — Hátralékos értékpapirkamat			1445	61	Diversi creditori — Különféle hitelezők			12802	24
Diversi debitori și interese restante — Különféle adósok és hátralékos kamatok			70817	57	Profit curat — Tiszta nyereség			66968	76
Mobiliar — Felszerelvények	2600	—	2340	—					
după amortiz. de 10% — 10% leirás után	260	—							
			3446810	80				3446810	80

PROFIT ȘI PERDERE — NYERESÉG ÉS VESZTESÉG

DEBIT — TARTOZIK

CREDIT — KÖVETEL

	Cor.	fil.	Cor.	fil.		Cor.	fil.	Cor.	fil.
Interese depuneri — Betéti kamatok			97949	15	Interese escompt — Váltóleszámitolási kamatok				
Interese reescompt — Visszleszámitolási kamatok			16923	66	Interese ipotecare — Jelzálogkölcsön kamatok			105651	57
Interese după imprumuturi ipotecare cedate — Engedményezett jelzálog kölcsön kamatok			6606	17	Interese după imprumuturi pe obligațiuni cu caventi — Kezességi kötvény kölcsönkamatok			126846	37
Salare — Fizetések			19768	08	Interese efecte — Értékpapir kamatok			3578	27
Relut de cortel — Lakpénz			2944	—	Venite dela imobile — Ingatlanok utáni jövedelmek			6425	33
Spese de birou, porto poștal, competențe de timbre, prenumerațiuni și alte spese — Irodai költségek, porto díj, bélyegilletékek, előfizetések és különféle költs.			8490	32	Diverse venite — Különféle jövedelmek			2998	26
Dare directă, comunală etc. — Állami, községi stb. adó	16435	13						4757	21
Dare după interese depuneri — Betéti kamatadó	9827	63	26262	76					
Chirie — Lakbér			2000	—					
Amortizare de mobilier — Felszerelvények leirása			260	—					
Descrieri — Leirások			2084	11					
Profit net — Tiszta nyereség			66968	76				250257	01
			250257	01					

Oravița, 31 Decembre 1909.

Ilie Trăilă

director. — igazgató.

Alex. P. Popovici Victor Poruțiu
Dr. Mihail Groșșian

DIRECȚIUNEA — AZ IGAZGATÓSÁG:

Ioan Petrovici Dr. Aurel Novacu Dr. Petru Cornean Dr. Ion Nedelcu
Dr. Ion Manguia Sinesie Bisteanu Vasile Leza

Conturile prezente confrontându-le cu registrele principale și auxiliare, le-am aflat exacte. — Jelen számlákat a fő- és segédkönyvekkel összehasonlítottuk és helyeseknek találtuk

INSPECȚIUNEA: — A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG:

Ion I. Țieran Cornel Strimbei Gheorghe Jianu Gheorghe Dragoescu Iacob Botoș Nicolae Beloane Iuliu Roșiu
președinte. — elnök.

„VICTORIA“, institut de credit și economii, soc. p. a. în Arad.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „VICTORIA“ prin aceasta se invită, conform §-lui 17 din statute, la a

XXII-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Arad, la 27 Februar 1910, st. n. la 10 ore a. m. în localitățile institutului (Calea Archiducele Iosif Nr. 2).

Obiectele:

- Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghiere și stabilirea bilanțului.
- Deciderea asupra distribuirii profitului curat.
- Chestia de votare a unui ajutor la zidirea școlii civ. de fete din Arad.
- Modificarea statutelor (§§. 31 și 35).
- Alegerea a doi membri în direcțiune.
- Alegerea comitetului de supraveghiere.

Domnii acționari, cari doresc a participa la adunarea generală în persoană, sau prin plenipotențiai, în senzul §-lui 22 din statute, sînt rugați a-și însinua la direcțiune dreptul lor de participare la adunarea generală, și eventual dovezile de plenipotențe, cel puțin cu 24 ore înainte de adunarea generală.

Arad, 16 Februar 1910.

DIRECȚIUNEA INSTITUTULUI.

ACTIVA

CONTUL BILANȚ.

PASIVA

Cassa în număr	172474.84			Capital societar: 6000 buc. acții à 200.— Cor.	1200000	—
Bon în Giro-Conto	53200.99	225675	83	Fond general de rezervă	1000000	—
Bon la alte bănci		119525	83	Fond special de rezervă	15600	—
Cambii		11278645	51	Fond de penziuni	145253	—
Imprumuturi hipotecare		1922759	—	Depuneră spre fructificare	8899316	03
Impr. de Cont-curent cu acop. de efect și hip.		234679	—	Depozite de cassă	30208	28
Avansuri pe efecte		36450	—	Cambii reescontate	3305379	29
Efecte proprii:				Contribuțiune restantă la depuneră	20245	24
500.000 Cor. nom. oblig. comun. cu 4% „Pesti Hazai	450000.—			Dividendă neridicată	3788	—
Takarékpenztár egyes. — à 90.—				Diverse conturi creditoare	14544	93
100.000 Cor. nom. scris. fonc. cu 4½% „Egyesült	97000.—			Interese tianzitoare anticipate	157524	—
bpesti fõv. takpztár — à 97.—	23765.—			Profit transpus din a. 1908	10123.90	
24.500 C. nom. oblig. cu 4½% „Hazai Bank r.-t.“ à 97.—	34000.—			Profit net	190435.07	200558 97
20 bucăți acții „Banca Austro-Ungară“ — à 1700.—						
100 bucăți acții „Ustredni banka ceckych sporitelen“	40000.—					
Praga — à 400.—	50000.—					
50 buc. acții „Magyar pénzüzetek közp. hitelbankja“	3200.—					
r.-t. — à 1000.—	9000.—					
10 buc. acții Magyar automobil r.-t. Westinghouse rendsz.	100635.—	807650	—			
cu 80% solvite —						
60 b. acții „Hungaria“ aradi pamutgyár r.-t. cu 30% solv.		256500	—			
Acții dela diverse bănci și întreprinderi —		89933	87			
Casa inst. din Arad a fil. din Chișineu și alte realit.						
Diverse conturi debitoare		8366	70			
Mobilier	9296.40					
după amortizare	929.70	12232	—			
Interese tranzitoare restante						
		14992417	74			
					14992417	74

DEBIT

CONTUL PROFIT ȘI PERDERI

CREDIT

Interese pentru depuneră	380602	11	Venit transpus din anul trecut	10123	90
Interese de reescont	125620	02	Interese:		
Spese:			Dela cambii	718818.26	
Salare	73244	75	„ împrumuturi hipotecare	129114.83	
Bani de cvartir	12529	—	„ împrumuturi de cont curent	7069.83	
Imprimare, diverse plăți, spese de birou	36166	64	„ avansuri pe efecte	2824.68	
Porto	9578	69	„ efecte proprii	33584.31	891411 91
Chirie	5000	—	Chirii și alte arinzi	12840	83
Marce de prezentă	3600	—	Proviziuni și alte venituri	27271	42
Contribuțiune	55758.01				
10% dare la depuneră	38060.17	93818			
Amortizare din mobilier		929			
Profit transpus din a. 1908	10123.90				
Profit net	190435.07	200558			
		941648			
				941648	06

Arad, la 31 Decembre 1909.

Dr. Nicolae Oncu m. p.
director executiv.

Sava Raicu m. p.
secretar.

Ioan Moldovan m. p.
contabil.

Mihai Veliciu m. p.
președinte.

DIRECȚIUNEA:

Roman R. Giorogariu m. p.
vice-președinte.

Vasile Mangra m. p. Dr. Nicolae Ciacian m. p. Petru Truția m. p. Dr. Aurel Demian m. p. Traian Vatianu m. p. Gheorghe Popoviciu m. p.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIERE:

Subsemnatul comitet de supraveghiere am examinat conturile prezente și le-am aflat în deplină conzonanță cu registrele institutului.

Gheorghe Feier m. p. Nicolae Marcu m. p. Dr. Sever Ispravnic m. p. Axentie Secula m. p. Dr. Cornel Ardeleanu m. p. Iosif Lissai m. p.
președinte. revizor export al „Solidaritătii“.

Tiparul Tipografiei „Progresul“ societate pe acții, Oravița.